

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

13. Cap. De Distributione fructuum Ecclesiast.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

CAPVT XIII.
DE DISTRIBUTIONE
fructuum Ecclesiasticorum.

ANTE resolutionem notandum, quod beneficiarij tria bonorū genera possunt habere. Patrimonialia, quæ per successionem, aut propriam industriam, aut donationem, aut alios contractus eo modo, quo laici iusto titulo acquisiuerunt, iuxta capit. Episcopus. 12. quæst. 1. & capit. Quia nos. de testamentis. Alia Ecclesiastica, quæ de bonis suorum beneficiorum lucrantur; qualia sunt annui redditus. Alia quasi patrimonialia: vt sunt ea, quæ lucrificiunt missando, agendo capellanos, vicarios, aut alios actus spirituales exercendo, de quibus Innocent. & Hostiens. in d. c. Quia nos, & Panormit. in capit. Cum in officijs. de testament. Nauarr. de rebus beneficiarum, q. 1. numer. 5.

Deinde in principio nescētis Ecclesiæ omnia erant communia, vt Actor. 4. constat, qui status apud Sacerdotes, & clericos longo tempore, vsque ad Augustinum & Hieronymum durauit. Crescente autem clericorum numero ad tollendas rixas & lites, & sedandas discordias, quas rerum communio non rarò solet

let generare, fuit facta diuisio bonorū Ecclesiasticorum, & erecta beneficia. Fuerunt autē huiusmodi bona in quatuor partes distributa. Prima erat pro Episcopis. Secunda pro pauperibus. Tertia pro fabrica. Quarta pro inferioribus clericis, de hac materia vide 12. q. 1. capit. Quatuor. capit. Vobis. & capit. De rebus cum sequentibus.

Prima Conclusio. Episcopi & clerici, qui habent bona patrimonialia, possunt de beneficijs viuere, & bona patrimonialia conseruare; & de eis disponere pro sua voluntate, contra Richardum quodlib. 3. quæst. 20. & Angelum in verb. Clericus 3. Conclusio autem est communis, & eam tenent Innocent. communiter receptus, in capit. Episcopus, de præbend. Panormitan. ibidem. Decius ibidem, qui Innocentij opinionem fatetur communem. Felin. in capit. Postulasti. de rescriptis. Syluest. in verb. Clericus. 4. quæst. 10. Dominicus Sotus lib. 10. de iustit. & Iure. quæst. 4. articul. 3. in fine. Didacus Couarr. in capit. 1. de testament. numero 2. Nauarr. in Apologia libr. de rebus Ecclesiasticis, monitione 30. & alibi. Quia secundum Apostoli doctrinam, nemo tenetur suis stipendijs militare. Obstat huic Conclusioni in primis illud Hieronymi ad Damasum, quod refertur 2. quæst. 2. canon. Clericos autem illos conuenit Ecclesiæ stipendijs sustentari, quibus

bus parentum & propinquorum nulla suffragantur bona. Qui autem bonis parentum, & bonis suis sustentari possunt, si quod pauperum est, accipiunt, sacrilegium profecto committunt. Huic accedit aliud Prosperi relatum 12. quæst. 1. canon. Illi autem, qui tam infirmi sunt, ut suis rebus renunciare non possint, si ea, quæ accepturi erant, dispensatori relinquunt, nihil habentibus conferenda, sine peccato possident sua, quia & ipsi quodammodo sua relinquunt, quando proprijs contenti rebus, nihil eorum quæ labori, vel ordini suo deberi arbitrantur. Ad Hieronymi verba, illa intelligenda sunt, vel de consilio: vel in extrema pauperum necessitate, secundum S. Thom. 2. 2. quæst. 185. artic. 7 ad 3. vel loquitur de statu Ecclesiæ, quando adhuc in communi vivebant, & omnia sua in vnum acervum conferebant. Prosperi item dictum refertur ad primum & perfectissimum Ecclesiæ tempus, quando omnia florebant, & cuncti addictissimi erant, ut consilij Apostolicis acquiescerent.

Secunda Conclusio. Ecclesiastici etiam efficiuntur Domini bonorum quasi patrimonialium; unde de eis sicut de patrimonialibus possunt disponere. Cynus in Authent. Licentiam de Episcop. & Clericis. Panormitan. in capit. Cum esses. numer. 26. de testament. Hostiens. capit. Quia. cod. Turrecrem. 12.
q. 5. in

q. 5. in summa. Nauarr. de redivibus Ecclesiasti-
 quaest. 1. nu. 7. & alij alibi: Ratio, quia illa con-
 feruntur eis, ex bonis temporalibus, vel spiri-
 tualibus, vti merces & stipendium laborum
 & operum personalium, aut vt compensatio
 eorum, quæ alia via acquirere sibi possent.

Tertia Conclusio. Quod dictum de quasi pa-
 trimonialibus, idem existimo de quotidianis
 distributionibus, licet Nauarr. in d. lib. quaest.
 1. numer. 74. corollario 19. contradicat: Quia
 conclusionem hanc probat text. in cap. vnico,
 de cleric. non residentib. in 6. Dominicus, &
 Philippus Francus ibidem. Barbat. capit. fin.
 de peculio cleric. Decius consil. 280. colum. 1.
 & alij alibi, & hæc opinio communis est, vt in
 capit. Cum in officijs. de testament. num. 4. ex
 alijs Couarr. tradit: Quia distributiones a ca-
 nonibus Ecclesiæ ministris conceduntur, ob
 illud ministerium, quod altari, aut diuino cul-
 tui impendunt, ex d. cap. vnico.

Quarta Conclusio. Idem est iudicium de pen-
 sionibus Ecclesiasticis, quas Pontifex solet
 constituere super beneficijs Ecclesiasticis Car-
 dinalibus; aut alijs personis eminentibus pro
 stipendio & meritis, aut Episcopis titularibus
 Suffraganeis, super mensa Episcopi, aut Ar-
 chiepiscopi, cui inserviunt in spiritualibus.
 Hæc Conclusio est cōtra Nauarr. in dict. Apo-
 logia. quaest. 1. monitione 23. veriore præsen-
 tem conclusionem existimat. Ad hanc con-
 clusio-

clusionem etiam accedunt Hieronym. Gigas in tractat. de pensionibus. quæ. 52. & Couarru. in dicto capit. Cum in officijs. numer. 6. Constat, quia huiusmodi pensionibus conuenit definitio bonorum quasi patrimonialium, quia sunt bona quæ sita ratione actuum pertinentium ad personas Ecclesiasticas, ea ratione, qua Ecclesiasticæ sunt, & nõ ratione iuris percipiendi redditus bonorum Ecclesiasticorum. Argumenta, quæ contra hanc conclusionem militant facit Nauar. in d. Apolog. monitione 80. & soluit in d. 23. monitione.

Quinta Conclusio. Episcopi, & alij clerici, si alicubi sint bona pauperibus assignata, vt in hospitalibus; si eis in alium vsum vtantur quã destinatum, non solum peccat mortaliter, sed etiam tenentur ad restitutionem. 12. quæstion. 2. canon. de rebus. & sequen. & Clement. Quia cõtingit. de religiosis domibus, & communis sententia. Concilium Tridentin. sess. 25. cap. 8. de Reformat.

Sexta Conclusio. Beneficiarius, qui malè viuif, & in peccato mortali, non tenetur ad restitutionem fructuum, quos in tali statu percipit, contra Adrianum in 4. de restitut. quæst. 14. col. 9. & Cardinalem Alexand. in summa. 12. q. 3. Communis opinio est in contrarium. Nauar. in Manuali Confess. cap. 25. num. 123. & de rebus. Eccles. quæst. 1. num. 72. Sotus de iustit. & Iure. quæst. 5. art. 6. in fine. Syluest. in

Qq verb.

verb. Clericus 4. quæst. 24. & alij alibi. Quia Ecclesiasticus, vt fructus sui beneficij percipiat ad nihil aliud tenetur, quàm vt canonicè beneficium possideat, horas recitet, & alia officia peragat, quæ ex fundatione, aut erectione beneficium postulant: Quæ vt quisin gratia perficiat ad satisfaciendum, non est canon qui probet, nec ratio, quæ suadeat: verum est quod ad merendum apud Deum gratia necessaria est.

Septima Conclusio. Clerici beneficia habentes ex eorum redditibus tantum expendere possunt, quantum ad eorum honestum vitium, vestitum, cæterosque necessarios & congruos vsus sufficit: Quia redditus Ecclesiastici, attestante Innocentio in capit. Cum ab omni. de vita & honest. clericorum, principaliter assignantur, vt ex ipsis honestè vivere possint: Decentia autem status vniuscuiusque ab generali regula definiri non potest, eam sapiens & timoratus æstimabit consideratis circumstantijs: Et quoniam nimis afficimur ad nos ipsos, & ad extollentiam oculorum nostrorum, tutius est, atque salubrius cuilibet Ecclesiastico, declinare ad frugalitatem, & parcitatem status sui, vt aliquid relinquat pauperibus, vt rectè Gabriel in 4. d. 15. quæst. 8. conclus. 4. admonet. Conclusio probatur canon. fin. 12. quæst. 1. & capit. Videntes. ibidem. & in principio

d. 44. d. ex Hieronymo. Tibi ô Sacerdos, viuere de altari permittitur, non luxuriari: & S. Bernard. Epistola 2. ad Fulionem concludit his verbis. Denique quicquid præter necessarium victum, ac simplicem vestitum de altario retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est. Hanc conclusionem colligit ex canonibus Didacus loco citat. numer. 2.

Octaua Conclusio. Ecclesiastici habentes bona superflua strictius obligantur, ad dandum superflua pauperibus, & operibus pijs, quàm seculares secularia. Sotus lib. 10. de iustit. & iure. quæst. 4. art. 4. Nauarr. sæpius in Apolog. & de rebus Ecclesiasticis, & alij alibi: Probaturs Conclusio. In primis maior charitas inesse debet Ecclesiasticis, ratione eminentioris status: qua de causa, etiam frugalius viuere debent, & pompam seculi contemnere, vt habeant unde tribuant necessitatem patienti: Ad hæc cum eorum vita continentia voto munita sit, nemini thesaurizare tenentur more secularium, quos posterorum cura tangit. Postremò quoniam in sacris canonibus bona clericorum singulari modo pauperum, & patrimonium Christi prædicantur, atque eis iniungitur, vt superflua pauperibus tribuant, vt est videre ex S. Augustino in capit. Quod autem. 23. quæst. 7. Non sunt illa nostra, sed pauperum;

Q9 2

rum;

rum; quorum procuracionem quodam modo gerimus, & ex Ambrosio eadem causa, qu. 8. capit. Conuenior. & in capit. fm. 12. quæst. 1. & 16. quæst. 1. cap. Quicquid habent clerici, pauperum est. Sexta Synodus in capit. Apostolica. 12. quæst. 2. tradit, redditus Ecclesiasticos esse ad vtilitatem ministrorum, & ob eam pauperum, & peregrinorum sustentationem. Ad idem accedit Clemens libr. 2. cap. 29. Constitutionum Apostol. & August. 16. quæst. 1. capit. Decimæ. De hac materia latissimè vide Nauarr. loc. cit. & 12. causam in decretis.

Nona Conclusio. Clerici habentes Ecclesiastica beneficia, si fructus honestam & decentem sustentationem excedentes, expendant in vsus profanos, aut illicitos, vt ad delicias, voluptatem, aut fastum, aut vt consanguineos & amicos ditiores reddant, aut augeant: Si notabilis sit excessus, mortaliter peccant, secundum communem DD. sententiam. Hanc conclusionem vt plurimum tenent Doctores citandi pro vtraque sententia sequentis conclusionis, nec est qui contradicat. Eam omnium latissimè confirmat Nauarr. de rebus. & in Apolog. quæst. 1. quæ est. An mortaliter peccent beneficiarij Ecclesiastici superflue, aut profane redditus suorum beneficiorum impendentes? Probant eandem conclusionem canones & Patres, quando volunt, & statuunt bona superflua clericorum in vsus pauperum erogandos.

gandos. Hieronymus supra citatus in d. 44. in principio. Tibi o Sacerdos de altari viuere, nō luxuriari permittitur. Luxuriatur autem quicumque vltra status decentiam, & necessitatem plus debitō expendunt in cibo, aut potu, aut pompam huius seculi exolunt, Augustin. sermone 37. ad Fratres in eremo. Memento quod pauperem vitam Sacerdos gerere debet, & ideo si superbam habet, si magno gaudet beneficio, præter victum & vestitum, quod super est, pauperibus dare non differat, quia omnia pauperum sunt, verbum autem illud, quod negare non debet fidelis, qui altari seruit, de altari viuat: omninō verū est. Bernard. in d. Epist. Veruntamen, inquit, quæ sunt illa beneficia? Ecclesiæ, rectè, quia surgis ad vigiliis, vadis ad missas, horis chorum nocturnis diurnisque frequentas, benefacis: Sic Ecclesiæ præbendam gratis non accipis; dignum est, vt qui altario deseruit, de altario viuat, conceditur ergo tibi, vt si benè deseruis altario, viuas; non vt de altario luxurieris, vt de altario superbias, vt inde compares tibi fræna aurea, sellas depictas, calcaria deargentata, varia, griseaque pellicea à collo, & manibus ornatu purpureo diuersificata; denique quicquid præter necessarium victum, ac simplicem vestitum, de altario retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est. s. Ambrosius libr. i. offic. capit. 3. Melius est vt ipse tuis subuenias, quibus pu-

dor est, ab alijs sumptum deposcere, non tamen, vt illi ditiores fieri velint ex eo, quod tu conferre potes in opibus: Neque enim propterea te Deo dedicasti, vt illos diuites facias, sed vt tibi vitam perpetuam fructu boni operis acquiras, & pretio miserationis peccata tua redimas. Putant se parum poscere; primum quærunt tuum, contra accusant, quod eos diuites non feceris, cum te velint illi parentes, aeternæ vitæ fraudare mercede, & canon. Apostolorum. 37. Omnium negotiorum Ecclesiasticorum curam habeat Episcopus, & ea velut Deo contemplante dispenset, nec ei liceat ex eis aliquid omnino contingere: aut parentibus proprijs, quæ Dei sunt, condonare: Quod si pauperes sint, tanquam pauperibus subministret, ne eorum occasione Ecclesiæ deprædentur. Vide can. 12. quæst. 1. capit. Sint manifestæ. & can. Res Ecclesiæ, & quæst. 2. capit. Quisquis. His & alijs adhæret Concilium Tridentinum sess. 25. capit. 1. de reformat. iubet secundum Concilium Carthaginense quartum & canones Apostolorum, vt Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint, & vt nihil appareat apud eos, quod non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præferat. Omnino etiam interdicat, ne ex redivis Ecclesiæ consanguineos, aut familiares suos augere studeant,

ant, cum & canones Apostolorum hoc prohibeant. Deinde idem Concilium monet, vt omnem humanum erga fratres, nepotes, propinquos, carnis affectum, vnde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ verò de Episcopis dicta sunt: eadem non solum in quibuscunque beneficia Ecclesiastica tam secularia, quàm regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione obseruari, sed etiam ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit. Hæc Concilium. Ex dictis clarè præcedens Conclusio constat. Dubium hic esse potest, super quo quidam timoratus aliquando scrupulum mouit. An Ecclesiasticus possit de bonis Ecclesiasticis dotare sororem, aut consanguineam? Respondeo quod sic quando eget, & non habet aliunde: quia causa dotis est fauorabilior, quàm aliorum: vnde sicut potest alere debet etiam dotare, si indigentia sit, & in hære non est scrupulus ingerendus, lege ad hoc Panormitan. Anthonium à Butrio, & Ioan. Immolen. in capit. Peruenit. de arbitris. Syluestrum verb. Clericos 4. quæst. 15. & alios alibi. Imò quod plus, addo cum Nauarro in commentario de spolijs clericorum prope finem clericos non solum alere, sed etiam dotare posse filias spurias de redditibus Ecclesiasticis; quando aliunde non habent, vt ex patrimonialibus, vel qua-

Qq 4 si pa.

si patrimonialibus. Quia qui potest & debet filias alere, potest, & debet etiam dotare; cum dos succedat loco alimentorum secundum communem peritorum sententiam. De iure autem naturali Pater etiam filios spurios tenetur alimentare, capit. Cum haberet de eo, qui duxit in matrimonium; & communis opinio ibidem. Ergo potest etiam, imò tenetur si habet, & filia aliundè non habet, dotare, cum dos ad sustentationem necessaria sit. Quando autem Ecclesiastici suas sorores, aut consanguineas dotant, debent servare moderationem, ne cum scandalo secularium notabiliter ultra quam status eorum fert, augeant, exalcent: Alias sine dubio iuxta prædicta, culpam mortalem incurrerent.

Decima Conclusio. Quamvis secundum communem sententiam, & iam positam conclusionem Ecclesiastici, si redditus suorum beneficiorum superflue, aut profane impendant, mortaliter peccant: an tamen ad restitutionem sic impensorum teneantur, cum adhuc non satis strictè hoc definitum sit, problema esse in scholis potest, nec de parte negante quis erroris condemnari poterit: Evidens est conclusio, quia tam aiens, quam negans pars probatos habet Doctores, & tam auctoritates, siue etiam canones, quam rationes solvuntur, nec est certa Ecclesie definitio. Affirmantem partem quod sint obligati ad restitutionem tenent

gent Canonistæ. Archidiaconus cum Dominico Geminiano in summa 44. d. & idem Archid. in capit. statutum, §. assessorem de rescriptis in 6. vbi dicit contrarium esse hæreticum in iure canonico, & in capit. Præsenti. de offic. ordinarij in 6. ibidem, sequuntur ipsum Ioan. Andræas, Dominicus & Petrus Ancharanus, Panormitan. in capit. Cum secundum, de præbend. Ioannes Lignanus in Clement. Gratiæ. de rescript. Felin. in cap. Postulasti. numer. 6. eodem tit. Antonin. Burgensis in capit. 1. de empt. & vendit. num. 28, Alberic. in Dictionario suo verb. Clericus, Summa Angelica verb. Clericus. 3. §. 4. Summa Pisana eodem verb. 4. & hæc sententia est communissima apud canonistas. Ex Theologis sequuntur S. Antoninus 3. part. tit. 15. capit. 1. §. 19. & 2. part. tit. 2. capit. 2. §. fin. Alexander Halens. 3. part. quæst. 36. memb. 5. art. 2. & seq. Thomas Walden. Tom. 1. libr. 4. cap. 42. & 43. & c. Richard. in 4. d. 45. art. 3. quæst. 1. ad 1. Paludan. in 4. d. 24. quæst. 3. art. 3. Gabriel in 4. d. 15. quæst. 8. conclus. 5. Maior ibidem, d. 24. q. 17. qui testatur communem, Dionys. Carthus. contra pluralitatem beneficiorum artic. 11. cum Vdalrico, Petrus à Soto de institut. Sacerdotum in tract. de vita Sacerdotum. lect. 3. qui existimat contrarium dicere esse contra bonos mores, iustitiam, imò & sacram scripturam : Michael Medina lib. 7. cap. 21. de recta in Deum fide, &

Qq 5 vocat

vocat contrariam sententiam sacrilegam, & exclusisse Evangelicum ministerium ab eo tempore, quo in scholas irruperit. Franciscus Turrianus D. Theologus Societatis Iesu doctissimè ex sacris literis, & canonibus in Epistola ad Gonzalum Herreram Episcopum Leodicen. Achilles Stadius Lusitanus in Epistola de hac re ad Martinum Nauarrum. Omnibus latius & doctius ex proposito hanc partem prosequitur, ac probat dictus Martinus in libr. de reatibus Ecclesiast. quæst. 2. & in Apolog. eiusdem libr. quæst. 2. & in propugnaculo eiusdem Apologia. Quid S. Thomas in hac quæstione sentiat non satis est clarum: Quia pro vtraque parte citatur, vt patet ex Nauar. Soto, & Couarr. qui ipsum pro vtraque sententia citat.

Negantem partem non esse obligatos ad restitutionem, quamuis etiam mortaliter peccent, tradunt Franciscus Cardinalis Zabarella in Clement. Quia contingit. de reatibus domib. quæst. 2. & in Clement. Gratia. de reatibus numer. 12. vers. ad quintam. Præpositus in summa dist. 44. ad longum. Adrian. in 4. sentent. de restitutione in quæst. 12. incipienti: Pro clariori intelligentia dictorum. Dominicus Sotus libr. 10. de iustit. & Iure. quæst. 4. art. 3. latè & art. 4. conclus. 1. breuius. Didacus Couarr. in cap. Cum in officijs. de testament. Iosephus Angles in floribus 2. part. in 4.

in 4. sentent. in tract. de restitut. in quæst. de restitutions facienda propter negligentiam clericorum 9. difficult. & aliqui alij Hispaniæ Doctores, qui hanc materiam ad longum tractarunt. Ex dictis patet nihil adhuc certi esse determinatum, & vtramque partem probabilem. Rationes, quæ fiunt pro negante parte soluuntur à Nauarr. de redditibus Ecclesiasticis, q. 2. à num. 14. Quæ faciunt pro affirmante, solui possunt ex dictis à Soto, Gabriele, Adriano, & Præposito: Quare salua manet Conclusio.

Vndecima Conclusio. Communis sententia est magis conformis canonibus, & dictis sanctorum, & securior; quod teneatur ad restitutionem, sic enim attestantur S. Antonin, Archid. Gabriel & alij alibi: Quod etiam securior sit patet; quia in re dubia magis fauet saluti animarum, & necessitati pauperum. Ea de causa Gerson in tract. de temperantia prælatorum in victu, & vestitu: Quod ad restitutionem teneantur, non audet definire, sed dat locum consilio Augustini. Tene certum & dimitte incertum. Adhæc affirmans est communis, & grauiores ac plures tam Theologiæ, quàm canonum pro se habet Doctores, & canones sine vlla literæ torsione ei fauent, vt ex supra allegatis clarum est. Sed quoniam contraria sententia suis etiam non caret rationibus, & auctoritate probato-

batorum DD. fulcitur & benignior & mitior existit, vt Gabriel & Couarr. videtur, nullius conscientia grauanda, quamuis & consilium de eo, quod melius dandum; Non enim in rebus dubijs, quando pro vtraque parte graues DD. sunt, conscientia sunt oneranda: aut aliquid certi determinandum: Quia nec in his Ecclesia, quæ Spiritu sancto regitur, facile determinat, vt apertum est in solènni illa questione: de conceptione gloriosissimæ Mariæ Virginis, Sitne concepta in originali peccato vel non? cuius affirmantem partem Ecclesia non tanquam falsam damnat, sed ad negantem piè credendam, tanquam vero similiorem inuitat: Quoniam pro vtraque parte maximi DD. & necdum certi aliquid definitum est, vt clarum est ex Extrauagante Xysti Quarti, quæ incipit. Graue nimis, inter Extrauagan. communes de reliquijs & veneratione sanctorum: Quam Extrauagantem Concil. Trident. sess. 5. in decreto de peccato originali innouat.

Duodecima Conclusio. Quicumque clericum inducit, vt prodigè, & superflue sibi aliquid donet de fructibus Ecclesiasticis, mortaliter peccat, quamuis non teneatur ad restitutionem, secundum negantem sententiam: Quia non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus digni morte, iuxta Apostolicam ad Romanos doctrinam, & iuridicam regulam, facientem & consentientem pari pe-

na constringi. Hæc Conclusio efficaciter colligitur ex dictis in 9. & eam exprimit Adrian. loc. citat. vers. pro solutione secundi. An is cui aliquid prodigè donauerit, &c.

Decimatertia Conclusio. Clerici de redivibus suorum beneficiorum possunt etiam remunerare de se benè meritos in rebus licitis & honestis, ex Gloss. in cap. Res 12. quæst. 1. Innoc. recepto in ea. Indecorum. de ætate & qualitat. ord. Cardinali cons. 110. & Nauarr. de redivibus. q. 1. num. 9. Ratio esse potest, quia remunerare bene meritos, spectat quasi ad honestatem & necessitatem ipsius clerici. Nemini autem dubium est, quod clericus possit fructus sui beneficij impendere in proprios & necessarios vsus.

Decimaquarta Conclusio. Secundum canones clericus habens beneficium Ecclesiasticum, non potest de redivibus eius, aut de bonis intuitu Ecclesiæ acquisitis proprio testamento disponere, capit. Relatum 2. de testamen. Panormit. ibidem, & latius in capit. Cum effes. ibidem, & hæc est communis sententia, vt attestatur Couarr. in d. cap. Cum in officijs. numer. 5. & Nauarr. de redivibus. q. 3. & in Apologia eadem q. & multis canonibus prohibetur clericis testari, capit. Episcopi cap. Sint manifestæ. 12. q. 1. cap. Quia Ioannes. capit. Fixum. 12. q. 5. cap. Ad hæc. capit. Quia nos. cap. Cum

in

in officijs. cap. Relatum secundum. de testa-
mentis.

Decimaquinta Conclusio. Non obstantibus
canonibus dictis pro honesta consuetudine,
licitum est clericis de redditibus sui beneficij
testari & disponere ad pias causas : aut in re-
munerationem benè meritorum in viuis im-
pensorum, aut etiam alias in modica quanti-
tate, vt quidam rectè tradunt, ex d. cap. Rela-
tum, & communi sententia. Consuetudo au-
tem talis tantum facit, vt possint testari ad
pias causas, & in remunerationem merito-
rum, quod de iure communi fieri non po-
terat. Verum Episcopis nec etiam licitum est
ad pias causas testari, nisi ad id à Romano Pô-
tifice licentiam habeant, vnde constat eis tan-
tum competere, quod ius commune regulari-
ter præscribit.

Decimasexta Conclusio. Si generalis alicubi
sit consuetudo, vt beneficiati de fructibus
suorum beneficiorum disponant, aut ab in-
testato hæredes succedant, siue beneficiarij
sint domini suorum fructuum, siue non, ex-
istimo & pro certo habeo, quod taliter dis-
ponentes mortaliter peccent, & etiam indu-
centes ad talem dispositionem, si in excessu
consanguineis relinquunt, nisi fiat intuitu
pietatis & paupertatis : aut tantundem de pa-
trimonialibus, aut quasi in vsum Ecclesiæ: aut
pauperum contulerint : probatur Conclusio.
Talis

Talis consuetudo à communi DD. sententia reprobatur. Eam reprobant Hugo & Archid. in 12. quæst. 5. in summa. Aluarus Pelagius de planctu Ecclesiæ libr. 2. cap. 28. Panormitan. in cap. Cum esses. de testamen. in relect. Rochus Curtius in capit. fin. de consuetud. Hostiens. cum alijs in capit. fin. de peculio clericorum. Barbatus in tractat. de præstantia Cardinaliû, 1. part. quæst. 4. Philippus Francus in Rubr. de testament. in 6. vers. Vigesimo prohibentur testari, & alij alibi; & horum opinio magis communis est, vt Couarr. loc. citat. num. 9. & Nauarr. in d. quæst. 3. attestantur. Deinde probatur Conclusio. Ex iure communi, beneficiarius maiorem habet potestatem donandi in viuis, quàm testandi in morte, cap. Ad hæc. de testament. & cap. Relatum. 2. ibidem. & in capit. Quia Ioannes. 12. quæst. 5. & DD. ibidem. Sed secundum communem sententiam etiam tenētium beneficiarios esse Dominos suorum reddituum, beneficiarius peccaret in viuis, si amicis & consanguineis sine intuitu paupertatis, & pietatis, in notabili quantitate donaret, vt supra ex canonibus & auctoritate DD. probatum est: Ergo multo magis peccat: si in fine mortis, quando iam ratio reddenda de fideli administratione, in vsus profanos disponit, aut bona pauperibus secundum canones distribuenda cognatis, aut consanguineis diuitibus relinquit; Ad hæc
 si ta-

si talis consuetudo id licitum efficere potest contra ius, vt beneficiarius omni modo & liberè pro sua voluntate de bonis Ecclesiasticis disponat, ad quid distinctio illa & differentia bonorum patrimonialium, vel quasi, & Ecclesiasticorum, quam omnes DD. non modo veteres, sed etiam recentiores ponunt & admittunt, & attestantur quod de his disponere minimè nisi ad pias causas possunt, in alijs vero omnimodam testandi libertatem concedunt. At si talis consuetudo tam efficax est contra ius commune, canones, & DD. sententiam communem, vt licitè beneficiarius sine peccato mortali, in omnem causam & eventum in morte sua bona possit relinquere etià diuitibus & potentibus. Quid opus tanto labore in distinguendo, & conciliando? an maior pietas in vita quàm morte necessaria. Tollimus facultatem beneficiario in vita donandi ad profanas causas: & concedimus, ad eas relinquendi & testandi in fine vitæ: Si quis ergo quærat, quid huiusmodi consuetudo operetur, & quis eius effectus? Respondetur quod efficit, vt beneficiarius in morte per viam testamenti possit disponere ad pias causas, etiam in qualibet quâtitate de bonis beneficiorum, aut intuitu beneficiorum, acquisitis: Quod de lege communi non poterat: & sic cum consuetudo sicut etiam priuilegium debeat aliquid operari præter ius commune, id efficit.

Præ-

Præterea operatur, vt huiusmodi testamenta non deducantur ad iudicium, sed tolerentur ad declinandum seminarium litium: Quare etiam cautum est apud Hispanos lege regia in comitijs Vallisoleti habitis, capit. 47. vt huiusmodi consuetudo seruetur: Interim tamen relinquitur conscientijs beneficiariorum, an benè vel malè disponant: Si quis petat: quæ ratio; quare in iure, beneficiarijs maior sit cōcessa potestas donādi; quàm testandi: Respōdeo, quod Ecclesia prohibuit Ecclesiasticis facere testamentum de bonis Ecclesiasticis, quia disponderent, ac distribuerēt bona illa in tempus, quo nec verè, nec fictè eorum Domini futuri essent, nec etiam dispensatores, quippe qui bona illa non possideant, vt propria, sed tanquam aliena, à iure per obitum extinguenda, nec ad eorum hæredes transitura. Panor. mit. Petrus Ancharan. & alij Doctores in ca. Ad hæc de testamentis. Qui DD. cum textu pro certo habent, quod Ecclesiastici tantum sint dispensatores, & sic cum dispensatio taliū bonorum desinat per mortem, non potest transire in actum mortuo dispensatore. Cum autem dispensator, & administrator, sit in vita, potest in elemosynam, aut in remunerationem benè meritorum in moderata quantitate donare, etiam in morte cum tum habeat administrationem tanquam viuens bonorum sibi commissorum, nec sic distribuere & do-

R. r nare

nare repugnat bonæ fidei distribuentis: Cuius concedatur hoc in vsum pauperum & remunerationem benè meritorum, cum hæc quasi ad propriam necessitatem spectent. Prohibetur autem in d. cap. Ad hæc secundum DD. immoderata donatio in morte, propter suspicionem translationis bonorum in alios pro voluntate, in fraudem Ecclesiæ, & pauperum aliàs in vita donare, ad piàs causas, in qualibet quantitate est permiffam: cuius tamen contrarium statuitur in morte. Notandum tamen praxis posita à Panormitano, in dicto cap. Ad hæc. & Barbatio ibidem, quos sequitur Couar. in capit. Cum in officijs, quod quando in vita clericus aliquid donat, vt à viuente fiat actualis traditio bonorum, quæ donantur: aliàs talis donatio non sortiretur effectum. Deinde hoc fuit prohibitum, vt Nauar. de relict. Ecclesiasticis. quæst. 3. num. 2. tradit, ad inuitandum eos ad liberalitatem in vita exercendam, & ad euertendum à nimio desiderio bonorū temporalium, dum perpendunt vsum fructū tantum eis relinqui sub conditione, ne dispo- nere decedentes è vita pro proprio arbitrio valeant.

Hæc de distributione bonorum Ecclesiasticorum sufficiant, ex quibus & alijs, quæ tam Doctores, quàm canones tradunt elicuntur, cum quanto timore bona Ecclesiastica distribuenda, cū quanto periculo possideantur,